

DRUŠTVENE VIJESTI I OBAVIJESTI

S. BRLEK

**TRADICIONALNO ZBOROVANJE NAPREDNIH POLJOPRIVREDNIKA,
TAKMIČARA ZA VISOKE PRINOSU U POLJOPRIVREDI
OPĆINE BJELOVAR**

Koncem 1980. g. u Bjelovaru je održano već tradicionalno zborovanje naprednih poljoprivrednika, takmičara za visoke prinose u proizvodnji kukuruza, travno-djetelinskih smjesa, mlijeka i proizvodnji prasadi.

U proizvodnji kukuruza takmičilo se je 232 poljoprivrednika sa 396 ha ili 1,7 ha po takmičaru. Postignuta je prosječna proizvodnja 87,6 q/ha ili 148,9 q po takmičaru. Najveću prosječnu proizvodnju od 112,8 q/ha postigao je Obradović Milan iz Ždralova 327 sa sjemenom hibrida Zgb SK 502 A. Preko 100 q ha postiglo je 14 proizvođača ili 60% proizvođača uključenih u takmičenje.

U proizvodnji sijena na prirodnim travnjacima takmičilo se je 25 proizvođača sa 22,37 ha, a prosječni prinos sijena iznosi 107, q/ha. Najveću proizvodnju u četiri otkosa od 189,8 q ha postigao je Došen Stjepan iz Preko brda 20. Proizvodnju veću od 100 q postiglo je 14 proizvođača.

U proizvodnji sijena na zasijanim travnjacima takmičilo se je 11 proizvođača na 10,8 ha i postignuta je proizvodnja od 126 q/ha s rasponom od 49,6 do 206 q/ha. Najveću proizvodnju postigao je Blažinčić Mirko iz Rovišća 232.

U proizvodnji mlijeka takmičilo se je 106 proizvođača sa 447 krava, koje su proizvele 1.934.834 kg mlijeka ili 4.328 kg po kravi u standardnoj laktaciji od 305 dana. Prosječna proizvodnja po kravi kretala se od 3.040 do 6.540 kg u 305 dana standardne laktacije. Veću proizvodnju od 6.000 kg postigla su 4 proizvođača sa 21 kravom, ili 5,25 krava po takmičaru, proizvodnju od 5.000 do 5.999 kg po kravi, postiglo je 15 proizvođača sa 64 krave ili 4,26 krave po takmičaru, proizvodnju od 4.000 do 4.999 kg postiglo je 39 proizvođača sa 164 krave, ili 4,2 krave po takmičaru, proizvodnju između 3.000 i 3.999 kg postiglo je 48 proizvođača sa 192 krave ili 4 krave po takmičaru.

Veću proizvodnju mlijeka po kravi postigla su domaćinstva u grupi sa većim prosječnim brojem krava.

Najveću prosječnu proizvodnju mlijeka po kravi postigao je Buhin Josip iz Predovca sa 6.540 kg po kravi u 305 dana standardne laktacije, a najveću ukupnu proizvodnju postigao je Lalić Stjepan iz Patkovca, u količini od 50.599 kg. Veću proizvodnju od 10.000 do 20.000 kg postigla su 54 proizvođača, proizvodnju između 20.000 i 30.000 kg postiglo je 21 proizvođač, proizvodnju između 30.000 i 40.000 kg postiglo je 5 proizvođača, a preko 40.000 kg postiglo je 7 proizvođača.

U proizvodnji prasadi takmičilo se je 25 proizvođača sa 102 krmače koje su u prosječno 2 legla oprasile, odnosno othranile 2.196 prasadi ili 10,76 othranjeno prasadi po leglu. Prosjek othranjene prasadi po leglu kretao se je od 8,33 do 13,46 komada.

Najveću proizvodnju sa 16 krmača u dva prašćenja sa 431 othranjenim praseta, odnosno 13,46 prasadi u leglu, postigao je Sever Franjo iz Tuka 145. Rekorderi i ostali takmičari u različitim proizvodnjama dobili su nagrade i priznanja.

S. BRLEK

PROLJETNA SJETVA 1981. GODINE

U Republičkoj konferenciji SSRN-a održana je ovih dana proširena zajednička sjednica Sekcije za društveno ekonomske odnose u poljoprivredi i selu, te Sekcije klubova naprednih poljoprivrednika Zadružnog saveza Hrvatske. Na sjednici je izvršena analiza izvršenja ubiranja plodova u jesen 1980. g. i jesenje sjetve 1980/81. g.

Konstatirao je da je uslijed veoma loših klimatskih uvjeta došlo do produžetka berbe kukuruza i vađenja šećerne repe, tako da je do polovine prosinca taj posao obavljen sa 99%, a ostatak od cca 300 ha, ubiran je u drugoj polovini prosinca i dio u siječnju 1981., g. Slična situacija bila je i sa izvršenjem jesenje sjetve, koja je na društvenom sektoru izvršena u 78,7%, a kod individualnih poljoprivrednih proizvođača s 80,7%. Nedostatak mineralnih gnojiva, te rezervnih dijelova za poljoprivrednu mehanizaciju bio je prisutan na oba sektora poljoprivrede.

Uslijed izuzetno loših vremenskih prilika i kod berbe i kod sjetve došlo je do povećanja lomova i kvarova poljoprivredne mehanizacije, što će se negativno odraziti i na proljetnu sjetvu 1981. g.

Plan proljetne sjetve uslijed nepovoljnih vremenskih prilika u jesen 1980. g. bit će povećan za 70.000 ha, od čega 16.000 ha na društvenom i 54.000 na individualnom sektoru. Tako će **ukupne sjetvene površine u 1981. g. iznositi oko 980.000 ha**, od čega 142.000 ha na društvenom i 748.000 ha na individualnom sektoru.

Mnogo ranije su poduzete sve mjere da se osigura sav neophodni repromaterijal (sjeme, rezervni dijelovi, mineralna gnojiva i sredstva za zaštitu bilja). Načinjen je bilans potreba svega repromaterijala i usvojen na nivou odgovarajućih institucija. Putem SIZ-a za ekonomske odnose s inozemstvom i Vijeća grupacije za trgovinu Privredne komore Hrvatske, Republičkog komiteta za poljoprivredu, Vijeća za poljoprivredu Privredne komore Hrvatske, Zadružnog saveza i dr. osiguran je dio deviznih sredstava za uvoz nedostatnih repromaterijala. Do sada odobrena ili predviđena sredstva neće biti dovoljna za izvršenje ovako izuzetnog obimnog plana proljetne sjetve, Mineralna gnojiva nit: bilansno nisu osigurana, posebno NPK gnojiva, čiji se nedostatak ocjenjuje na 50.000 tona. Ukupne potrebe gnojiva, obzirom na neizvršenu jesenju sjetvu, procjenjuju se na preko 600.000 tona.

Na sjednici je zaključeno da u ovom trenutku sve organizacije i institucije koje su uključene u ovu akciju i radni ljudi u njima, ulože maksimum truda da se akcija sjetve završi na vrijeme.

S. BRLEK

PROBLEMI STOČARSTVA

Na nedavno održanoj proširenoj sjednici Sekcije za društveno-ekonomske odnose u poljoprivredi i selu Republičke konferencije SSRN-a i Savjeta klubova naprednih poljoprivrednika Zadružnog saveza Hrvatske, između ostaloga vođena je i rasprava o premijskom sistemu mliječno-mesnog kompleksa. Naime, mliječno-mesni problemi prisutni su u cikličkim razmacima u nas gotovo u cijelom periodu poslije oslobođenja. Prvih poslijeratnih godina, prišlo se je obnovi stočnog fonda, u čemu je znatan naglasak bio na društveni sektor, posebno u govedarskoj proizvodnji.

Tako je 60-tih godina broj krava i priplodnih junica na društvenom sektoru narastao na preko 40.000. Prosječna mliječnost ovih krava iznosila je ispod 2.500 kd.

Od 1960. g. do 1972. g. taj broj padao je po godišnjoj stopi od 12,5% ili od 19.245 krava u 1966. g. pao je u 1972. g. na 10.440 krava.

Problem stočarstva, posebno govedarstva bio je česti predmet rasprava i konkretnih mjera najviših tijela SR Hrvatske.

U cilju unapređivanja govedarstva bio je 60-tih godina uveden premijski sistem za tovljena goveda. Praksa je pokazala da je taj sistem u početku povećao broj i tone goveda i goveđeg mesa, a da je smanjen za dulji niz godina broj rasplodnih krava. Sav podmladak odlazio je u tov — i muško i žensko.

Nakon ukidanja Savezne premije na mlijeko, uvodi se 1965. g. Republička premija na mlijeko za društveni i individualni sektor. Ovom mjerom dolazi do zaustavljanja pada rasplodnih goveda na društvenom sektoru i on se zadržava već godinama na 10.000 komada, uz stalno povećanje prosječne proizvodnje mlijeka.

Uz mjere premijskog sistema mlijeka, već broj općinskih fondova za poljoprivredu u SR Hrvatskoj uvodi premije za uzgoj rasplodnih junica, pojedine mlijeckarske industrije («Zdenka», «Sirela», «Dukat», KIM i dr.) zajedno sa lokalnim bankama organiziraju povoljnije kredite za nabavu rasplodnih goveda. U 1972. g. dolazi do formiranja Samoupravnog fonda za unapređivanje i razvoj stočarstva, čija sredstva, zajedno sa sredstvima banaka i članica proizvođača društvenog i individualnog sektora iznose preko 1.300.000.000 — dinara (novih).

Prihvaćeni su i korišteni krediti Međunarodne banke za obnovu i razvoj, za izgradnju i adaptaciju te opremanje objekata u stočarstvu, na društvenom sektoru. Dolazi do približno usklađenog odnosa cijena stoke, stočarskih proizvoda u odnosu na cijenu drugih proizvoda.

Svim ovim mjerama, pored zaustavljanja pada broja rasplodnih krava i podmlatka na društvenom sektoru, dolazi i do povećanja prosječne mliječnosti sa 4.517 kg u 1972. na 5.739 kg u 1978. g.

Poboljšana je i pasminska i dobna struktura krava na oba sektora, znatno je povećan ukupan broj krava i rasplodnih junica na individualnom sektoru, povećana je kvalitetna umjetna oplodnja krava i povećan broj

krava pod selekcijom, organizirana je otkupna mreža za otkup mlijeka te izgrađeni i opremljeni punktovi — laktofrizi. Također je porastao broj domaćinstava — robnih proizvođača mlijeka na 5, 10 i više krava na preko 5.00 domaćinstava, ako i broj na isporučenih 10.000 litara i više mlijeka na preko 3.500 proizvođača. Ukupno otkupljene količine mlijeka porasle su iz 250,311.000 litara u 1972. g. na 441,540.000 litara u 1978. g.

Svim ovim akcijama i mjerama prestala je potreba uvoza mlijeka i rasplodnih goveda. Imali smo u izvjesnim kriznim periodima i obustavu otkupa mlijeka u 1978. g. i 1979. g.

Uspješno se organiziraju sajmovi rasplodne stoke, čiji broj dostiže preko 4.600 grla u prometu (1979. g.). Također se organiziraju stočarske izložbe u gotovo svim regijama naše Republike, izgrađeno je ili adaptirano više objekata za proizvodnju mlijeka na društvenom sektoru (4.500 stajališta) i u kooperaciji (11.000 stajališta kod 1.100 domaćinstava). Izgrađena su i moderna tovališta u Martinskoj Vesi, Boričevcu kod Donjeg Lapca, Karlovcu, Topuskom, Čakovcu, Varaždinu, Ludbregu i dr.

Ovim sinhroniziranim mjerama postignuti su značajni rezultati. U posljednje vrijeme dolazi do ponovog poremećaja u stočarstvu. Dat je ozbiljan znak za potrebnu brzu i efikasnu intervenciju.

Premijski sistem više je nego idealan, samo ako se pravilno usmjeri. Premirati treba proizvodnju mlijeka i rasplodni materijal u svim granama stočarske proizvodnje. Primjeri premiranja toga nisu dali željene rezultate.